

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över betänkandet av utredningen om tidsbegränsad sfi; Tid för snabb, flexibel inläring (SOU 2011:19).

U2011/3454/SV

Inledning

Skolinspektionen har genom sin tillsyn och kvalitetsgranskning skaffat sig en god bild av hur SFI utbildningen genomförs. Erfarenheterna visar att det hittills har funnits stora brister i utbildningen och att det finns en stor potential för förbättringar. Skolinspektionen anser mot den bakgrunden att det snarare är tillämpningen av regelverket än själva regelverket som utgör det största problemet.

3.4.2 Regelverket behöver klargöras

Utredaren föreslår att Skolinspektionen får i uppdrag att följa upp hur de intentioner som återspeglas i de styrdokument som gäller för den grundläggande vuxenutbildningen tillämpas i praktiken samt vid behov föreslå åtgärder i syfte att få till stånd en bättre överensstämmelse mellan intentioner och tillämpning.

Skolinspektionen vill peka på den roll- och ansvarsfördelning som finns mellan statliga och kommunala myndigheter. Kommunen ansvarar för att utvärdera och följa upp sin verksamhet. Skolinspektionen bedömer genom sin tillsyn och kvalitetsgranskning kvaliteten i den kommunala verksamheten.

Övriga frågor

Skolinspektionen har följande synpunkter på tre av de fem områden som remissinstanserna har uppmanats att särskilt uttala sig om. Skolinspektionen avstår från att lämna synpunkter på förhållandet mellan försörjningsstöd och studiestöd.

När det gäller att kommentera konsekvenserna av förslagen av utbildningen vid folkhögskola som motsvarar utbildning i svenska för invandrare enligt 24 kap. skollagen kan Skolinspektionen redogöra för hur många som sökt och fått beviljat att bedriva utbildning. Det är emellertid för tidigt att bedöma konsekvenserna av förslaget.

1. **Konsekvenser av en tidsbegränsning kan få för personer med funktionsnedsättning och personer som deltar i läs- och skrivinläring**

Skolinspektionen gör bedömningen att deltagare inom SFI med funktionsnedsättning och personer som deltar i läs- och skrivinlärning kan få det svårt att nå målen inom en så kort tid som två år. Skolverket visar i sin statistik att av de studerande som började på kurs 1A år 2008 så hade sex procent uppnått ett godkänt resultat på 3D två år senare. Skolinspektionens erfarenheter visar att det i kommunerna måste ske särskilda satsningar på rekrytering av lärare med kunskap inom området. Vidare bör de studerande erbjudas individuellt anpassad undervisning samt stöd på modersmålet. Av särskild vikt är också att det erbjuds läromedel som är utformade för effektivt lärande, som t ex olika digitala verktyg.

2. Övergången från SFI till vidare studier eller annat arbete

Övergången från SFI till vidare studier eller annat arbete kan underlättas genom att deltagande i SFI sker parallellt med andra studier, praktik eller arbete. Det kan ge deltagaren möjlighet att vidga sitt lärande och befintligt regelverk öppnar för detta. Men det kräver en organisation som är flexibel och som anpassas efter individen både när det gäller organisation och innehåll. Skolinspektionen har i sina kvalitetsgranskningar pekat på att det är ett område som kommunerna måste förbättra.

3. Konsekvenser när det gäller överströmning från SFI till studier i svenska som andra språk inom vuxenutbildningen

Skolinspektionen har i sin tillsyn och kvalitetsgranskning konstaterat att det brister i kommunernas uppföljning och resultat av vuxenutbildningen. Detta förhållande påverkar kommunernas förmåga att bedöma konsekvenser när det gäller överströmning från SFI till svenska som andra språk. Därigenom saknar också Skolinspektionen underlag för att göra sin egen bedömning.

I den slutliga handläggningen har juristen Alf Johansson, avdelningschefen Carina Abréu och chefsjuristen Marie Axelsson deltagit.

Ann-Marie Begler
Generaldirektör

Agneta Kristensson
Föredragande